

Wat maakt je mooi?

Tijdens deze les gaan de leerlingen ervaren dat het huidige schoonheidsideaal voor het eerst wereldwijd hetzelfde is. Ook leren ze dat dit komt door het wereldwijde gebruik van het internet en apps waarmee je je uiterlijk kunt aanpassen. Maar wat is dat wereldwijde schoonheidsideaal nou eigenlijk en waarom zou je eraan willen voldoen?
Totale duur: 1 lesuur.

LESOPBOUW

- Introductie: Wat vinden de leerlingen mooi? Wat maakt iemand knap of aantrekkelijk?
- Verdieping: Hoe komt het dat bijna iedereen hetzelfde mooi vindt? Is dat natuurlijk? Of toch niet?
- Doen: Ontwerp een realistisch en haalbaar schoonheidsideaal. Wat is eigenlijk belangrijk?

VOORBEREIDING & BENODIGDHEDEN

Van tevoren kun je een aantal dingen doen:

- Lees de handleiding en print een werkblad voor iedere leerling.
- Digibord met internetverbinding: klik door de slides voor op het digibord.
- Zorg voor tekenmaterialen en lege vellen papier.

DIFFERENTIATIE

De leerlingen tekenen een schoonheidsideaal dat voor henzelf realistisch is, waarbij ze laten zien hoe hun uiterlijk kan reflecteren wie ze zijn. Ze leggen alle tekeningen naast elkaar en kijken naar overeenkomsten en verschillen. Vinden ze de geldende schoonheidsnormen belangrijk, of willen ze liever gewaardeerd worden om andere kwaliteiten? Laat de leerlingen kleding, kapsels of make-up ontwerpen, waarbij het belangrijk is dat het diversiteit reflecteert en daarnaast toont wat de leerlingen zelf belangrijk vinden om te laten zien.

BURGERSCHAP

In deze les staat de pijler 'identiteit' centraal. Leerlingen zijn zich bewust van de uitwisseling tussen zichzelf en hun (digitale) sociale omgeving, en het effect van uiterlijk op deze uitwisseling. Waar de sociale omgeving steeds diverser en breder wordt, is juist het uiterlijk steeds meer onderhevig aan eenzijdigheid. Hoe ervaren leerlingen deze druk en hoe verhouden zij

zich hiertoe?

De focus ligt enerzijds op het ontwikkelen van de houding 'Respect tonen en zich medeverantwoordelijk voelen voor de eigen ontplooiing en die van anderen' (leerdoel 8 VO leerplankader SLO burgerschapsonderwijs en mensenrechteneducatie). De leerlingen bekijken en bespreken het effect van schoonheidsidealen op hun omgeving en zichzelf en worden zich ervan bewust dat dezelfde idealen niet iedereen passen. Anderzijds ligt de focus op het ontwikkelen van de vaardigheid 'Zich inleven in een ander in een samenleving die zich kenmerkt door diversiteit' (leerdoel 21 VO leerplankader SLO burgerschapsonderwijs en mensenrechteneducatie). Juist de verschillen, in uiterlijk of anders, maken mensen uniek. Door te bedenken wat een schoonheidsideaal zou zijn dat de eigen klas beter past, spreken de leerlingen hun waardering uit voor de bestaande verschillen en overeenkomsten in hun klas.

Het onderdeel Burgerschap in de Digi-doener is gebaseerd op het Vakportaal burgerschap van SLO. SLO onderscheidt drie domeinen van burgerschapsonderwijs: democratie, participatie en identiteit. Vanuit dit perspectief werken we aan burgerschap in de Digi-doeners, meer informatie vind je [hier](#).

ETHIEK

We vinden het inmiddels heel normaal dat we ons uiterlijk aan alle kanten bijschaven. Niet alleen door de kleding of het kapsel dat we kiezen, maar ook door het gebruik van filters op onze devices. Maar alle filters op het internet bieden dezelfde 'verbeteringen' aan, waardoor iedereen er min of meer hetzelfde uitziet. Waar vroeger elke cultuur een eigen schoonheidsideaal had, is dit nu veranderd in een globaal schoonheidsideaal. In hoeverre vinden we dat schoonheid digitaal maakbaar is? En waarin onderscheid je je nog als iedereen hetzelfde schoonheidsideaal nastreeft?

DOEL VAN DE LES

Domein curriculum 2021	Leerdoelen digitale vaardigheden	Kerdoelen	21st century skills
1 Digitaal burgerschap DG5.2 Digitale identiteit.	1 Mediawijsheid De leerling herkent wanneer mediaboodschappen, vooroordelen, rolpatronen en ideologieën bevestigen en versterken.	1 Beeldende vorming De leerling kan (digitale) media en populaire beeldcultuur inzetten bij het beschouwen van een film, computerspel of een videowerk.	1 Sociale & culturele vaardigheden
	2 Mediawijsheid De leerling wordt zich bewust van analysegedrag van sociale media.	2 Beeldende vorming De leerling kan zijn proces en product ook digitaal evalueren; hoe vinden mijn 'vrienden' mijn werk? Hoeveel 'likes' krijg ik?	2 Kritisch denken

INTRODUCTIE

Openingslide

Wat maakt je mooi?

Slide 1, Klassikaal

Vraag aan de leerlingen of en hoe vaak ze selfies nemen. Filteren ze die selfies? En als ze foto's van anderen nemen, filteren ze die dan ook? Welke filters gebruiken ze, en waarom? Waarschijnlijk gebruiken veel leerlingen dezelfde filters. Sommige filters, zoals die van Snapchat, gebruiken ze voor de grap, maar vermoedelijk gebruiken ze ook filters om er online mooier uit te zien. Probeer met de leerlingen een top 5 op te stellen van dingen waarvoor ze een filter gebruiken (bijvoorbeeld een gladdere huid, grotere ogen, vollere bos haren, grotere lippen). Gelden er ook normen voor jongens, of eigenlijk vooral voor meisjes?

Vraag de leerlingen of ze ook in het echt hun best doen om de ideaalbeelden, waar ze filters voor gebruiken, te realiseren. Doen ze hun best om te lijken op het ideale beeld dat ze online van zichzelf laten zien? Of is het prima om online 'prachtig' te zijn en in het echt net iets minder perfect?

VERDIEPING

Slide 2, Klassikaal

Vertel: Als je kijkt naar foto's en filmbeelden van voor het internet, zie je dat het uiterlijk van mensen veel diverser was. Natuurlijk waren er toen ook al schoonheidsidealen en deden ook toen mensen hun best om er zo mooi mogelijk uit te zien. Maar in verschillende landen en (sub)culturen had iedereen een eigen idee van wat schoonheid was. De één vond een hele witte huid mooi, de ander juist een donkere. De één vond heel slank mooi, de ander juist niet. Als je nu op het internet kijkt, hoe zou je dan het schoonheidsideaal van nu omschrijven? En hoe denk je dat het komt dat wij allemaal hetzelfde schoonheidsideaal hebben?

Leg uit: Het huidige schoonheidsideaal voor vrouwen/meisjes is wit, slank, grote billen en borsten, grote ogen, grote lippen, lang haar met slag, bij voorkeur blond. Dit ideaal is ontstaan vanuit de popcultuur en beroemdheden op het internet en is versterkt door apps die filtermogelijkheden bieden die zijn gebaseerd op het standaard westerse schoonheidsideaal van dit moment. In hoeverre vinden we dat schoonheid digitaal maakbaar is? En waarin onderscheid je je nog als iedereen hetzelfde schoonheidsideaal nastreeft?

Op het digibord zie je foto's van Celeste Parker. Zij imiteert en bespot foto's van beroemdheden die zich op bijzondere wijze volgens de geldige schoonheidsidealen willen presenteren. Hoewel zij zelf een hele gewone vrouw is, waarschijnlijk veel representatiever dan de beroemdheden die ze bespot, vinden we haar waarschijnlijk op geen enkele foto representatief voor hoe wij eruit zien of eruit willen zien. Hoe komt dat? Natuurlijk maakt ze met opzet foto's waarop ze er niet op haar best uitziet. Maar wat zegt het over onze ideeën over schoonheid dat we de foto's van de beroemdheden, die eigenlijk net zulke eigenaardige foto's posten, wél mooi vinden? Is het schoonheidsideaal dat we overal zien eigenlijk zonder digitale ingrepen nog wel haalbaar? En zorgt het gebruik van al die filters en het zien van al die schoonheidsidealen ervoor dat je teleurgesteld bent als je in de spiegel kijkt? Of zorgt het ervoor dat je je gaat schamen voor je gewone uiterlijk?

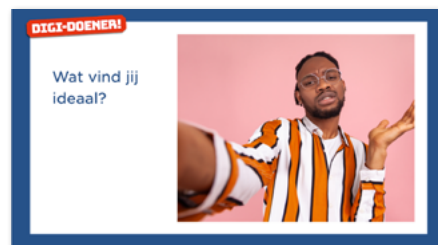
Ga hierover met de klas in gesprek. Vraag de leerlingen of en hoe zij druk ervaren met betrekking tot hun uiterlijk. Wat doen ze daar vervolgens mee? Proberen ze aan de geldende normen te voldoen, of juist niet? En hoe reageren anderen daarop?

DOEN

Slide 3, Groepswerk

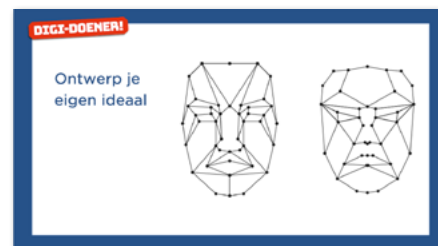
Vraag de leerlingen of ze voorbeelden kunnen noemen van uiterlijke kenmerken die zij juist leuk vinden, maar die niet helemaal voldoen aan het algemeen geldende schoonheidsideaal. Denk aan afro-haar, een getinte huid, een kleine mond of een smal lichaam. De leerlingen kunnen hier benoemen wat zij zelf afwijkend vinden aan hun eigen uiterlijk (en daar misschien juist wel heel blij mee zijn!) of het kan meer in algemene zin worden besproken. Vinden ze deze kenmerken storend, of juist essentieel voor wie ze zijn? Herkennen ze hun omgeving in de geldende schoonheidsnorm? Of ziet die omgeving er gemiddeld heel anders uit?

Laat de leerlingen in groepjes van vier of vijf nadenken over welke uiterlijke kenmerken ze niet terugzien in het geldende schoonheidsideaal, maar die ze voor zichzelf en hun klasgenoten juist wel belangrijk en representatief vinden. Dat mogen uiterlijke kenmerken zijn, maar ze mogen ook nadenken over hoe ze karaktereigenschappen kunnen verbeelden. Hier maken ze een lijstje van.

Slide 4, Individueel

Laat de leerlingen hun lijstjes kort met elkaar doornemen: wat zijn de belangrijkste kenmerken die werden genoemd? Deel de werkbladen, lege vellen papier en tekenmaterialen uit. Vraag de leerlingen om aan de hand van de genoemde kenmerken een nieuw schoonheidsideaal te ontwerpen waar meer leerlingen uit de klas zichzelf in kunnen herkennen. Natuurlijk is het niet mogelijk om een ontwerp te maken waar de hele klas zich in herkent, maar dat hoeft ook niet! De leerlingen kunnen het schematische hoofd van het werkblad gebruiken om over te trekken, maar ze mogen natuurlijk ook een 'artist impression' van hun schoonheidsideaal maken: een eigen kunstzinnige weergave die niet superrealistisch hoeft te zijn.

AFRONDING

Slide 5, Klassikaal

Vertel: We hebben nagedacht over hoe het komt dat er tegenwoordig eigenlijk maar één (digitaal) schoonheidsideaal is. Beroemdheden en internetapps bepalen grotendeels wat we mooi vinden en hoe we eruit willen zien. We vergeten bijna dat het juist fijn en belangrijk is dat we allemaal anders zijn! Met het maken van een ontwerp voor een nieuw schoonheidsideaal hebben jullie nagedacht over hoe jullie elkaar en jezelf zien, wat je belangrijk vindt en hoe je jezelf en anderen zou willen vertegenwoordigen in een ideaalbeeld.

Bekijk met de leerlingen de ontwerpen die ze hebben gemaakt. Lijken ze allemaal op elkaar? Of zien de leerlingen in hun ideaalbeeld veel meer diversiteit? Denken ze dat het mogelijk is om één ideaalbeeld voor alle mensen te maken? En is dat eigenlijk wel wenselijk of nuttig?

BIJLAGE - WERKBLAD

